

Bengana tu kangtenba tashidak (Tomato leaf curl)

Tashidak aketba tetuyuba (Symptoms)

Tashidak aketba tamasa reprangtetsü ji bengana tetongji rajang aser temetong alitsü, tetong lanu asü dang iba tashidak agi kongshira tanga tetong dang nungi bo iba tetongji kangasa rajang aser maintsü. Iba tashidak aketbaji tu nungang tejangjaba angur.

Tashidak aketba tu temji tila aser azüklen kangtener alitsü aser tu tezü ji wakong sentsü asütsü. Tashidak aketba kongsang temji tatsüba akumer aser aiben tereprangtsü ayerong ama angur. Iba ama tereprangtsü dang ji bonsai mesüra broccoli mesük ta ajar. Tashidak aketba tetong nung naro/tepen apongyonga süngjang tsükadoker aser matanger. Iba tashidak jagi kanga tashi-i bengana tetong lanu asü dang kongshi nungbo noklang nung noklang shilem takoksa alitsü.

Tashidak:-

Tashidak rongnung bengana wakong sentsü kuma tu kangtenba ya kangasa takoksa aludaktsüba tashidak lir. Iba tashidak yaki tsünüsempongtsü jat aika dak atemer saka bengana tetong ang túsapupa aser tapetba lir. Iba ajanga tashidakji kanga kera ayiner aser aluji raksatsür. Tsünüsempongtsü jat temji mersü, bento, alo (solanaceous crops) item amala nunga atemer. Item tsünüsempongtsü nung ya tashidak aketbaji müreprangtetsü akok. Iba tashidak alu ana meta nung prokshia aoba shinü temüsüng jat tem (Bemesia whitefly species) ajanga lir aser talang nung prokshibaji tashidak aketba bengana tetong pelenshia atemba ajanga lir. Hapta asem tashi nunga tashidak aketba bengana tetongji reprangteter asünung aketyonga memeteti dang aluyimer temi atemer aser iba ajanga takoksa tulu ajurur.

Tazüokba yimya (Control measures)

1. Tashidak aser shinü temüsüng maketba tetong dang atemtsüla
2. Tashidak aketba tetong temji aika prokshia maodang tera (roots) nungi atsüteta endokang.
3. Akoba tashi alu aser temeket müreka alitsüla.
4. Shinü temüsüng agi lanu aser taneb ang sapua achir asunung item atema sang wakong sentsü aser tümüna aliba 100m² shia nung kaka bengana tetong talak len ayutsüla.
5. Nursery nung net yoktsüla aser Carbofuran mozü hectare ka nung kg ka yoktsüla
6. Mozü Dimethoate asemben mesura pezüben anogo ternü tetsüngda toktsür yoktsüla.